

28.9.2012

KOMUNIKAT DLA POSŁÓW

Przedmiot: Petycja 0262/2012, którą złożyli István i Martina Kovács (Węgry) w sprawie emerytur w Niemczech i na Węgrzech

1. Streszczenie petycji

Składający petycję twierdzą, że urzędy ubezpieczeń społecznych w Niemczech i na Węgrzech nie przestrzegają przepisów europejskich (rozporządzenia (EWG) nr 1408/71 i (EWG) nr 574/72) w odniesieniu do obliczania wysokości ich emerytur. Zwracali się już do wielu organów (takich jak Solvit czy węgierski rzecznik praw obywatelskich), ale nie uzyskali pozytywnych wyników.

2. Dopuszczalność

Petycja uznana została za dopuszczalną dnia 26 czerwca 2012 r. Zwrócono się do Komisji o przekazanie informacji (art. 202 ust. 6 Regulaminu).

3. Odpowiedź Komisji, otrzymana dnia 28 września 2012 r.

Komisja miała już okazję szczegółowo przeanalizować argumenty prezentowane przez składających petycję i uznała, że ich wcześniejsza skarga nie wskazywała na niewłaściwe zastosowanie prawa Unii Europejskiej. Komisja poinformowała składających petycję o wynikach swojej analizy dotyczącej ich skargi w dwóch szczegółowych pismach z dnia 4 marca 2011 r. i 13 maja 2011 r.

Na wstępie Komisja ponownie pragnie zwrócić uwagę Komisji Petycji na to, że zgodnie ze stałą linią orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości w prawie Unii Europejskiej, a w szczególności z art. 48 TFUE oraz zasadami koordynacji systemów zabezpieczenia

społecznego przyjętymi na jego podstawie¹, „przewiduje się koordynację przepisów państw członkowskich, a nie ich harmonizację”². W związku z tym „postanowienie to nie ma wpływu na różnice merytoryczne i proceduralne pomiędzy systemami zabezpieczenia społecznego poszczególnych państw członkowskich i, co za tym idzie, na różnice w zakresie praw osób w nich ubezpieczonych, a każde państwo członkowskie nadal ma uprawnienia do określania w swoim ustawodawstwie, z poszanowaniem prawa Unii, warunków przyznawania świadczeń z systemu zabezpieczenia społecznego”³.

Pierwsza z osób składających petycję zasadniczo składa skargę w sprawie nieotrzymania wcześniejszego świadczenia emerytalnego od właściwego, niemieckiego towarzystwa emerytalno-rentowego. Jak jasno wynika z dostarczonej przez składającego petycję dokumentacji, wniosek ten został odrzucony, ponieważ składający petycję nie spełnia (niedyskryminacyjnych) warunków ustanowionych w krajowym prawie niemieckim regulujących prawo do wcześniejszej emerytury. Ponieważ prawo Unii Europejskiej przewiduje wyłącznie koordynację krajowych systemów zabezpieczenia społecznego, nie określa ono żadnych warunków, na podstawie których dana osoba byłaby uprawniona do wcześniejszej emerytury, a tym bardziej nie może stanowić podstawy prawnej rzeczywistego roszczenia dotyczącego wcześniejszej emerytury (lub innego rodzaju świadczenia zabezpieczenia społecznego). Jest to kwestia wchodząca w zakres wyłącznie prawa krajowego. Pewne publikacje wydane przez krajowe instytucje zabezpieczenia społecznego (wydaje się ponadto, że dotyczy to raczej prawa węgierskiego), które pierwsza z osób składających petycję wydaje się rozumieć w odmienny sposób, nie mogą podawać tego faktu w wątpliwość. W celu uściślenia podanych informacji Komisja pragnie zauważyć, że pierwsza z osób składających petycję w rzeczywistości wydaje się pobierać wcześniejsze świadczenie emerytalne na Węgrzech.

Pierwsza z osób składających petycję twierdzi również, że właściwe węgierskie towarzystwo emerytalno-rentowe bezprawnie odmówiło wręczenia jej pustego formularza E 202. Wbrew opinii składającego petycję formularz ten nie służy do składania wniosku o wcześniejszą emeryturę. Wnioski o przyznanie świadczenia emerytalnego należy składać w państwie członkowskim będącym miejscem zamieszkania danej osoby za pomocą formularzy zapewnianych przez właściwą instytucję w tym państwie członkowskim. Właśnie o to zwróciło się do pierwszej ze składających petycję osób właściwe, węgierskie towarzystwo

---

¹ Rozporządzenie Rady (EWG) nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych i ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie, Dz.U. L 149 z 5.7.1971, s. 2, ostatnio zmienione rozporządzeniem (WE) nr 592/2008 (Dz.U. L 177 z 4.7.2008, s.1) oraz rozporządzenie Rady (EWG) nr 574/72 z dnia 21 marca 1972 r. w sprawie wykonywania rozporządzenia (EWG) nr 1408/71 w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych i ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie, Dz.U. L 74 z 27.3.1972, s. 1, ostatnio zmienione rozporządzeniem (WE) nr 120/2009 (Dz.U. L 39 z 10.2.2009, s. 29), które zostały zastąpione z dniem 1 maja 2010 r. rozporządzeniem (WE) nr 883/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, Dz.U. L 200 z 7.6.2004, s. 1 (sprostowanie), ostatnio zmienionym rozporządzeniem (UE) nr 465/2012 (Dz.U. L 149 z 8.6.2012, s. 4) oraz rozporządzenie (WE) nr 987/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 września 2009 r. ustanawiające procedurę dla rozporządzenia wykonawczego (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, Dz.U. L 284 z 30.10.2009, s. 1, ostatnio zmienione rozporządzeniem (UE) nr 465/2012 (Dz.U. L 149 z 8.6.2012, s. 4).

² *Hudziński i Wawrzyniak*, ustęp 41.

³ *Hudziński i Wawrzyniak*, ustęp 41.

emerytalno-rentowe. Wnioski takie kierowane są następnie przez tę instytucję do instytucji w innych państwach członkowskich, których dotyczy wnioski, za pomocą formularza E 202. Formularz E 202 jest zatem środkiem komunikacji między instytucjami zabezpieczenia społecznego, nie zaś wręczanym obywatelom formularzem służącym do składania wniosków. W celu zachowania kompletności informacji Komisja pragnie zauważyć, że wniosek pierwszej z osób składających petycję został ostatecznie rozpatrzony i przekazany do instytucji niemieckiej za pomocą formularza E 202 po złożeniu przez nią wniosku przy użyciu formularza krajowego.

Druga osoba składająca petycję zasadniczo składa skargę na właściwą instytucję węgierską, która przyznała jej świadczenie z tytułu częściowego inwalidztwa, podczas gdy osoba ta twierdzi, że powinna zostać uznana za całkowicie niepełnosprawną. Komisja chciałaby zwrócić uwagę na to, że zgodność między ustawodawstwem niemieckim i węgierskim w kwestii warunków związanych ze stopniem inwalidztwa nie jest uznawana zgodnie z art. 40 ust. 4 rozporządzenia (EWG) nr 1408/71 odczytywanego z uwzględnieniem załącznika V do tego rozporządzenia (od dnia 1 maja 2010 r.: art. 46 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 883/2004 odczytywany z uwzględnieniem załącznika VII do tego rozporządzenia). W związku z tym zgodnie z art. 40 and 51 ust. 1 rozporządzenia (EWG) nr 574/72 (od dnia 1 maja 2010 r.: art. 49 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 987/2009) właściwe niemieckie i węgierskie instytucje do spraw rent inwalidzkich pozostają właściwe do określania stopnia inwalidztwa zgodnie z kryteriami oceny i zasadami proceduralnymi ustanowionymi na mocy właściwych przepisów prawa krajowego. Nie są one związane orzeczeniami innych instytucji oraz zachowują prawo do przeprowadzenia badania danej osoby przez wybranego przez siebie lekarza. Zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości instytucja właściwa dla podejmowania decyzji w sprawie renty inwalidzkiej może zwrócić się do zainteresowanej osoby o przybycie w tym celu do państwa członkowskiego, w którym mieści się dana instytucja, jeżeli pozwala na to stan zdrowia beneficjenta¹. Prawo Unii Europejskiej nie określa żadnych konkretnych standardów oceny stopnia inwalidztwa. W związku z tym określenie stopnia inwalidztwa przeprowadzone przez węgierskie (i niemieckie) towarzystwa emerytalno-rentowe nie podlega ocenie na podstawie prawa Unii Europejskiej.

Składający petycję twierdzą, że pewne formularze E wydawane przez różne instytucje zabezpieczenia społecznego zawierają błędy, które można by uznać za fałszerstwo. Komisja ponownie zwraca uwagę na to, że formularze E, również wówczas gdy są wydawane obywatelom, są środkiem komunikacji między instytucjami zabezpieczenia społecznego, wydawanymi przez instytucje zabezpieczenia społecznego. Zawierają zatem informacje podawane przez instytucje zabezpieczenia społecznego. Niemniej jednak z dokumentacji dostarczonej przez składających petycję wynika, że wszelkie błędy, które mogły się znaleźć w formularzach E, nie ograniczyły praw przysługujących składającym petycję. Co więcej, składający petycję zostali, mimo pewnych nieścisłości, poprawnie zidentyfikowani przez przedmiotowe instytucje zabezpieczenia społecznego. W celu uściślenia Komisja pragnie zauważyć, że wydaje się, iż druga z osób składających petycję podlegała – i stale podlega – leczeniu za względu na swój stan zdrowia.

Składający petycję odnoszą się również do odmowy przyznania pewnych świadczeń zabezpieczenia społecznego w okresie sprzed przystąpienia Węgier do Unii Europejskiej

---

¹ Sprawa C-344/89 *Martinez Vidal* [1991] *Zb.Orz.* I-3245, pkt 15.

w dniu 1 maja 2004 r. (lub, odpowiednio, podpisania dwustronnej niemiecko-węgierskiej umowy o zabezpieczeniu społecznym). Ponieważ prawo Unii Europejskiej zaczęło obowiązywać w stosunkach z Węgrami z dniem 1 maja 2004 r., Komisja nie zamierza komentować tych kwestii.

Wniosek

Informacje przedłożone przez składających petycję do Komisji Petycji, ocenione również w świetle informacji wcześniej dostarczonych Komisji przez składających petycję, nie wskazują na niewłaściwe zastosowanie prawa Unii Europejskiej.